

سند ملي توسعه استان لرستان

سند ملي توسعه شامل اصلي ترين قابليت هاي توسعه، عمده ترين تنگناها و محدوديت هاي توسعه و شاخص هاي هدف كمي در برنامه چهارم توسعه مي شود. بر اين اساس سند ملي توسعه هر استان مبناي تهيه برنامه هاي ميان مدت و بودجه هاي سالانه آن استان است.

الف - اصلي ترين قابليت هاي توسعه

- ۱- موقعيت مناسب جغرافيايي در غرب ، همجوارى با قطبهاي بزرگ كشاورزي و صنعتي و استقرار بر محورهاي جاده اي و ريلي شمال - جنوب كشور.
- ۲ - بهره مندي از منابع قابل توجه نفت و گاز و برخورداري از شبكه هاي انتقال نفت و فرآورده هاي نفتي.
- ۳- برخورداري از شبكه انتقال، تبديل و توزيع برق شامل خطوط فشار قوي و پست هاي مربوط.
- ۴ - برخورداري از منابع غني آبهاي سطحي ناشي از وجود دو رودخانه بزرگ دز و كرخه و سازندهاي سخت داراي منابع فراوان آب زيرزميني.
- ۵- برخورداري نسبي از زمينه هاي لازم براي توسعه صنعتي.
- ۶ - بهره مندي از جاذبه هاي طبيعي، تاريخي و فرهنگي به عنوان قابليت هاي توسعه فعاليت هاي گردشگري.
- ۷ - تنوع آب و هوايي و برخورداري از اراضي حاصلخيز و عرصه هاي جنگلي و مرتعي.
- ۸- بهره مندي از قابليت توليد انرژي برق آبي(بزرگ و كوچك)
- ۹ - وجود كانيهائي غير فلزي با كيفيت بالا(به ويژه سنگ ساختماني)
- ۱۰- وجود زمينه هاي قانوني براي توسعه ورزش ، نگرش مثبت جامعه به فعاليتهاي ورزشي ، گرايش بخش خصوصي وتشكلهائي داوطلب غيردولتي به سرمايه گذاري و خدمات رساني در توسعه ورزش.

ب - عمده ترين تنگناها و محدوديت هاي توسعه

- ۱- فرسايش خاك و تخريب روزافزون محيط زيست و منابع طبيعي، بويژه عرصه هاي مرتعي
- ۲- ناكافي بودن تاسيسات آبي در مقايسه با قابليت هاي منابع آب استان و اختلاف سطح موجود بين منابع آب سطحي وزمينهائي كشاورزي

۳- غلبه شیوه بهره برداری سنتی و کوچک مقیاس بودن واحدهای بهره برداری در بخش کشاورزی.

۴- ضعف کارآفرینی و کمبود سرمایه در بخش خصوصی.

۵- کمبود شدید تاسیسات اقامتی برای گردشگری و امکانات فراغتی.

۶- نامجهز بودن فرودگاه خرم آباد به عنوان یک محدودیت اساسی در ارتباط سریع.

۷- کمبود نیروی انسانی ماهر و متخصص و عدم تناسب بین تخصص های دانش آموختگان و نیازهای بازار کار

۸- وجود برخی ویژگیهای قومی بازدارنده در مناسبات اقتصادی - اجتماعی

۹- فرسودگی و مستهلک بودن بخشی از تأسیسات و ماشین آلات صنعتی

۱۰- وابستگی شدید منابع مالی بخش ورزش به درآمدهای عمومی.

ج - مسایل اساسی استان

۱- بیکاری گسترده و فزاینده و گسترش بخش غیررسمی اقتصاد.

۲- عدم بهره برداری مطلوب و مناسب از منابع آب.

۳- تخریب مستمر جنگل ها و مراتع استان ناشی از به زیر کشت رفتن اراضی شیب دار و چرای بی رویه دام.

۴- پایین بودن بهره وری در فعالیت های کشاورزی.

۵- ناکافی بودن توان اجرایی و مدیریتی استان و عدم توان کافی برای جذب و نگهداری نیروهای ماهر و متخصص مورد نیاز.

۶- نامناسب بودن ظرفیت شبکه جاده ای برون استانی، به ویژه محورهای با تردد بالای کالا و مسافر.

۷- توزیع ناهماهنگ فعالیتهای صنعتی در مناطق مختلف استان و عدم وجود پیوند میان فعالیتهای صنعتی با دیگر بخشهای اقتصادی.

۸- فقدان نظام شناسایی استعدادهای ورزشی.

د - هدف های بلندمدت

با توجه به قابلیت ها، تنگناها و مسایل موجود، بر پایه توسعه استان بر پایه های کشاورزی ، صنعت و گردشگری استوار خواهد بود ؛ بدین ترتیب اهداف بلندمدت توسعه استان عبارتند از:

۱- حفظ ، احیاء و توسعه منابع طبیعی به ویژه جنگل ها و مراتع.

- ۲- اعتلاء معرفت دینی ، ارزشهای فرهنگی و ویژگی های هویتی و ارتقاء شاخص های توسعه انسانی، فرهنگی و اجتماعی متناسب با ضرورت های توسعه.
- ۳- توسعه بخش صنعت، با توجه به زیرساخت های موجود و رعایت ملاحظات زیست محیطی.
- ۴- افزایش نقش استان در تولید فرآورده های حاصل از نفت و گاز، با تاکید بر صنایع پتروشیمی.
- ۵- افزایش بهره وری، کمیت و کیفیت تولید محصولات کشاورزی با توجه به قابلیت های منابع طبیعی.
- ۶- نوسازی و توسعه بخش معدن، با تاکید بر سنگ های ساختمانی، به عنوان قابلیت ممتاز معدنی.
- ۷- تامین آب لازم برای حفظ و توسعه مراکز زیست و فعالیت.
- ۸- تقویت و توسعه بخش گردشگری با توجه به جاذبه های طبیعی و تاریخی.
- ۹- تقویت شبکه ارتباطی زمینی و هوایی استان با مرکز و قطب های توسعه کشور.
- ۱۰- ایجاد نظام سلسله مراتب عملکردی بین مراکز شهری، تقویت و تجهیز روستاهای مرکزی و ساماندهی کوچ و اسکان عشایر.
- ۱۱- نهادینه سازی بهره وری و افزایش آن در بخشهای اقتصادی و عوامل تولید.
- ۱۲- ارتقاء نقش ورزش در تأمین سلامت جسمی و روحی و تقویت توانمندیهای افراد و گروه های اجتماعی.
- ۱۳- دست یابی به هدف های توسعه هزاره در استان.
- ۱۴- توانمندسازی بخش تعاونی برای ایفای فعالیت های گسترده و اداره بنگاه های اقتصادی بزرگ.
- ۱۵- توسعه نقش و جایگاه زنان در سطوح تصمیم سازی و تصمیم گیری استان.

۵- راهبردهای بلندمدت

- ۱- تاکید بر رعایت ضوابط و استانداردهای زیست محیطی در شکل گیری فعالیت های اقتصادی و اجرایی در جهت توسعه پایدار.
- ۲- حفاظت از آبخیزهای استان به عنوان سرچشمه بخش اعظم آبهای تغذیه کننده دو سد بزرگ دز و کرخه.
- ۳- مهار و ذخیره آبهای سطحی، متناسب با نیازهای توسعه و استفاده بهینه و مطلوب از آنها.
- ۴- برقراری پیوند مناسب با قطب های صنعتی همجوار در جهت تسریع فرایند توسعه صنعتی.

- ۵- ایجاد شرایط ترجیحی برای سرمایه گذاری، به ویژه سرمایه گذاری صنعتی، کشاورزی، حمل و نقل، تأمین آب و خدمات تخصصی و برتر.
- ۶- ایجاد زمینه ها و شرایط لازم برای استقرار صنایع متکی به نفت و گاز و پتروشیمی و توسعه صنایع معدنی، صنایع تبدیلی، تکمیلی و غذایی و دارویی، نساجی و پوشاک، صنایع شیمیایی و سلولزی.
- ۷- حمایت از نهادهای کارآفرین و سرمایه گذار و خدمات پشتیبان تولید در جهت تقویت بخش رسمی اقتصاد.
- ۸- گسترش زراعت آبی در دشت ها، حذف زراعت دیم در اراضی با شیب بالا، ایجاد تنوع کشت در اراضی زراعی و باغی و به کارگیری شیوه های نوین تولید.
- ۹- توسعه و اصلاح نظام دامداری با گسترش دامپروری های متمرکز صنعتی، توسعه واحدهای کوچک پرواربندی و کاهش فشار دام بر مراتع.
- ۱۰- توسعه اکوتوریسم به عنوان یکی از بخش های اشتغال زا.
- ۱۱- نوسازی و بهبود کمی و کیفی شبکه های ارتباطی جاده ای، ریلی و هوایی.
- ۱۲- تعدیل نابرابری های ناحیه ای و توسعه کانون های مستعد شهری و روستایی، ضمن حفظ و گسترش کانون های شهری بالنسبه پیشرفته.
- ۱۴- توسعه خدمات فرهنگی و اجتماعی با مشارکت بخش دولتی و خصوصی.
- ۱۵- تربیت نیروی کار ماهر و متخصص با تاکید بر گسترش آموزش های عالی، فنی و حرفه ای، عمومی و تخصصی متناسب با ضرورت های توسعه.
- ۱۶- ایجاد رابطه مکمل با استان های پیرامون با توجه به نقش استان به عنوان مرکز ملی تخلیه و توزیع کالا، بویژه در زمینه خدمات حمل و نقل و بازرگانی.
- ۱۷- تجهیز شهرهای خرم آباد و بروجرد به خدمات برتر و تخصصی در قالب تقسیم کار درون استانی.
- ۱۸- توسعه ظرفیت های منطقه ویژه و تخصصی سنگ استان با توجه به معادن غنی سنگهای ساختمانی و تزئینی.
- ۱۹- ارتقاء سطح دانش و افزایش اختیارات مدیران محلی، حمایت از نهادهای مدنی در جهت تمرکززدایی در مدیریت و تقویت مشارکت مردم در فرآیند توسعه استان.
- ۲۰- ایجاد زمینه های مناسب برای جذب نیروهای کارآمد و نگهداشت متخصصین با اولویت نیروهای بومی به ویژه در فعالیتهای خدمات برتر.
- ۲۱- ایجاد ظرفیتهای جدید فرآوری محصولات کشاورزی.

۲۲- ایجاد سازوکارهای لازم و حمایت از افزایش بهره وری در بخشهای اقتصادی و عوامل تولید.

۲۳- گسترش ورزش های پرورشی ، همگانی ، تفریحی ، قهرمانی و حرفه ای در استان.

۲۴- ریشه کنی فقر شدید و گرسنگی و بهره مندی همگانی از مواهب توسعه اقتصادی و اجتماعی.

۲۵- دستیابی همگانی به آموزش ابتدایی و ترویج و بهبود برابری جنسیتی و توانمندسازی زنان.

۲۶- کاهش مرگ و میر مادران و کودکان.

۲۷- مبارزه با بیماری های عمده (ایدز / H.I.V ، سل ، مالاریا و ...)

۲۹- حمایت مؤثر از تشکیل و توسعه تعاونی ها و ایجاد و گسترش شهرک ها و مجتمع های تعاونی.

۳۰- بسترسازی برای افزایش مشارکت اجتماعی ، اقتصادی ، فرهنگی و سیاسی زنان در روند توسعه استان.

۳۱- ایجاد زیرساخت های مناسب گردشگری و قطب های گردشگری و حفظ و احیاء آثار فرهنگی و تاریخی.

۳۲- ایجاد زمینه لازم برای توزیع گاز و تولید و توزیع انرژی برق و افزایش سهم این دو حامل انرژی در سبد انرژی های استان.

۳۳- نهادینه کردن رویکرد مدیریت عرضه و تقاضا و افزایش سطح آگاهی عمومی در مدیریت بهینه مصرف آب.

۳۴- ایجاد زمینه های لازم برای جلب مشارکت مردمی و بخش خصوصی در بهره برداری و مدیریت آب.

۳۵- گسترش پوشش بیمه های اجتماعی و کاهش تلفات انسانی در اثر حوادث.

ك - سیاست های اجرایی

۱- توسعه جنگل کاری در اراضی شیب دار و در معرض فرسایش خاک

۲- حفظ تعادل دام و مرتع جهت جلوگیری از تخریب منابع طبیعی و قرق مراتع

۳- ایجاد مراکز جایگاه سوخت در نقاط روستایی دور دست به منظور جلوگیری از تخریب جنگلها

۴- توسعه نظام تأمین اجتماعی استان

۵- بهبود و توسعه کمی و کیفی محیط های آموزشی

۶- ارائه انواع کامل خدمات بهداشتی ، درمانی در مراکز دولتی با کیفیت عالی

- ۷- گسترش آموزش‌های همگانی سلامت و بهداشت از طریق رسانه‌های جمعی
- ۸- ترویج و اشاعه فرهنگ با ارزش بالایی محلی
- ۹- ایجاد، تقویت و توسعه امکانات شهرک‌های صنعتی در استان و اتخاذ تدابیر لازم جهت تمرکز طرح‌ها در این شهرک‌ها - حمایت‌های مالی و اجرایی از ایجاد و توسعه صنایع تبدیلی کشاورزی و طرح‌های فرآوری ضایعات کشاورزی
- ۱۰- ایجاد بسترهای لازم سرمایه‌گذاری (امنیت سرمایه‌گذاری، تخفیف نرخ سود و...)
- ۱۱- جلب مشارکت بخش خصوصی
- ۱۲- شناسایی و تشکیل بانک اطلاعات واحدهای مالی و تولیدی
- ۱۳- جلب مشارکت بخش خصوصی از طریق انتشار اوراق مشارکت جهت سرمایه‌گذاری در صنایع پتروشیمی
- ۱۴- ایجاد، تقویت و تجهیز مالی بانک‌های تخصصی جهت سرمایه‌گذاری بیشتر در بخش صنعت و معدن
- ۱۵- توسعه و گسترش باغ‌های میوه
- ۱۶- استفاده از آبیاری تحت فشار و آبی کردن اراضی مزروعی (با شیب معمولی)
- ۱۷- بهره‌برداری بهینه از منابع آب
- ۱۸- گسترش مراکز تحقیقات بخش کشاورزی
- ۱۹- تشکیل تعاونی‌های تولید
- ۲۰- تغییر در ترکیب دامها
- ۲۱- حمایت‌های مالی به منظور به روز کردن فناوری واحدهای سنگبری استان
- ۲۲- شناسایی و تشکیل بانک اطلاعات واحدهای سنگبری و معدنی
- ۲۳- توسعه صنایع کانی غیرفلزی
- ۲۴- جایگزینی ماشین‌آلات جدید جهت استخراج مواد معدنی
- ۲۵- تهیه و اجرای طرح‌های آبخیزداری جامع نگر
- ۲۶- احداث سدهای کوچک و بندهای انحرافی جهت بهره‌برداری از منابع آب‌های سطحی
- ۲۷- تسریع در تکمیل و بهره‌برداری سدهای مخزنی در حال احداث و مطالعه شده استان
- ۲۸- گسترش شبکه‌های آبیاری تحت فشار - بهبود کمی و کیفی امکانات اقامتی و تفریحی و توریستی در ایستگاه‌های مختلف در مسیر راه آهن تهران - اهواز (محدوده استان)
- ۲۹- معرفی هرچه بیشتر و نمایش جلوه‌های آثار طبیعی و تاریخی و سیاحتی استان
- ۳۰- ایجاد محیط‌های تفریحی در مناطق مستعد گردشگری

- ۳۱- آموزش و ترویج فرهنگ برخورد صحیح با گردشگر
- ۳۲- حمایت‌های مالی ، فنی و اجرایی جهت تکمیل آزاد راه های در دست مطالعه
- ۳۳- ارتقای راه‌های اصلی و مهم استان به راه‌های اصلی و عریض
- ۳۴- مرمت و توسعه ساختمان ها و تجهیزات و ماشین آلت راه‌داری استان
- ۳۵- تجهیز فرودگاه خرم آباد
- ۳۶- اصلاح و مرمت بخشی از راه آهن که از استان عبور می کنند
- ۳۷- ساماندهی مجموعه های روستایی و اسکان عشایر
- ۳۸- بهبود و گسترش مسیرهای حمل و نقل به مراکز حوزه ها
- ۳۹- توسعه مراکز با کارکردهای تخصصی
- ۴۰- تقویت شهرهای بروجرد ، کوه‌دشت و ... به عنوان مراکز ارائه خدمات به نقاط پیرامونی
- ۴۱- تقویت و تجهیز شهر خرم آباد